

RAPORT Z ZALECENIAMI DOTYCZĄCYMI POLITYKI I PRAKTYKI

Spis treści

1. Wprowadzenie	3
2. Metodologia badania	7
3. Wyniki badań źródeł wtórnych	12
3.1. Kształcenie dorosłych	12
3.2. Aktualizacja umiejętności cyfrowych i andragogicznych	18
3.3. Modele alternatywne i kreatywne	24
3.4. Postawy dorosłych o niskich kwalifikacjach	30
4. Główne ustalenia grup fokusowych	35
5. Narzędzia do ponownego angażowania dorosłych w edukację	42
6. Narzędzia do angażowania dorosłych w uczenie się przez całe życie	43
7. Narzędzia utrzymujące koncentrację dorosłych uczniów	44
8. Narzędzia cyfrowe w edukacji dorosłych	45
9. Zalecenia dla decydentów	46
10. Wnioski	52

1. WPROWADZENIE

Projekt Erasmus+ “One Step Up” ma na celu zrewolucjonizowanie edukacji dorosłych w całej Europie poprzez identyfikację i wdrażanie najlepszych praktyk, innowacyjnych narzędzi i skutecznych strategii angażowania nisko wykwalifikowanych dorosłych w uczenie się przez całe życie. Ten kompleksowy raport gromadzi spostrzeżenia z grup fokusowych i badań źródeł wtórnych przeprowadzonych w ośmiu krajach: Litwie, Francji, Polsce, Czechach, Irlandii, Portugalii, na Cyprze i w Chorwacji. Podstawowym celem jest stworzenie integracyjnego i skutecznego systemu edukacji dorosłych, który odpowiada na wyjątkowe wyzwania stojące przed nisko wykwalifikowanymi dorosłymi i promuje ciągłe uczenie się.

Niniejsze podsumowanie zawiera kluczowe wnioski i zalecenia z projektu “One Step Up”, stanowiąc mapę drogową dla decydentów politycznych w celu ulepszenia systemów edukacji dorosłych w całej Europie.

Edukacja dorosłych odgrywa kluczową rolę we wspieraniu rozwoju osobistego i zawodowego, oferując jednostkom możliwość zdobywania nowych umiejętności, poszerzania wiedzy i zwiększania szans na zatrudnienie. Jest to szczególnie ważne w przypadku nisko wykwalifikowanych dorosłych, którzy często napotykają poważne bariery w dostępie do możliwości uczenia się. Bariery te mogą obejmować ograniczenia finansowe, brak czasu ze względu na pracę i zobowiązania rodzinne, ograniczoną dostępność odpowiednich kursów, a czasem brak pewności siebie lub motywacji do powrotu do środowisk edukacyjnych, które wcześniej mogły być onieśmielające lub niedostępne.

Rozwój osobisty: Edukacja dorosłych wzmacnia rozwój osobisty i samorealizację. Umożliwia jednostkom osiągnięcie osobistych celów, poprawę jakości życia i skuteczniejszy wkład w życie ich rodzin i społeczności. Uczenie się przez całe życie sprzyja krytycznemu myśleniu, pewności siebie i umiejętności dostosowywania się do zmieniających się okoliczności.

Rozwój zawodowy: Na szybko zmieniającym się rynku pracy ciągłe uczenie się jest niezbędne do utrzymania szans na zatrudnienie. Kształcenie dorosłych zapewnia możliwości zdobywania nowych umiejętności, ulepszania istniejących i zdobywania kwalifikacji, które mogą prowadzić do lepszych perspektyw zatrudnienia i rozwoju kariery. Jest to szczególnie ważne w branżach, które przechodzą zmiany technologiczne, wymagające od pracowników bycia na bieżąco z najnowszymi osiągnięciami.

Włączenie społeczne: Kształcenie dorosłych promuje włączenie społeczne poprzez zapewnienie możliwości uczenia się grupom marginalizowanym, w tym nisko wykwalifikowanym dorosłym. Pomaga zniwelować różnice między różnymi grupami społeczno-ekonomicznymi, oferując każdemu szansę na poprawę statusu edukacyjnego i pełne uczestnictwo w życiu społecznym.

Niniejszy raport ma na celu zapewnienie szczegółowej analizy praktyk w zakresie edukacji dorosłych w krajach uczestniczących, koncentrując się na następujących kluczowych obszarach:

- **Główne wnioski z badań:** Badania przeprowadzone w ramach projektu “One Step Up” podkreślają różnorodne podejścia do edukacji dorosłych w ośmiu krajach europejskich. Kluczowe ustalenia wskazują, że choć przyjmowane są innowacyjne i elastyczne modele uczenia się, nadal istnieją powszechne bariery, takie jak ograniczenia finansowe, luki w umiejętnościach cyfrowych i stygmatyzacja społeczna.
- **Narzędzia do ponownego angażowania dorosłych w edukację:** Ponowne zaangażowanie dorosłych, którzy opuścili system edukacji, wymaga indywidualnego podejścia. W raporcie omówiono różne narzędzia i strategie, które okazały się skuteczne w przywracaniu dorosłych do nauki. Obejmuje to wykorzystanie praktycznych aplikacji, inicjatyw edukacyjnych opartych na społeczności i elastycznego harmonogramu, aby dostosować się do intensywnego życia dorosłych uczniów.
- **Narzędzia do angażowania dorosłych w uczenie się przez całe życie:** Utrzymanie zaangażowania w uczenie się przez całe życie ma kluczowe znaczenie dla ciągłego rozwoju osobistego i zawodowego. Raport analizuje narzędzia i metody, które pomagają utrzymać zainteresowanie i motywację dorosłych uczniów w dłuższej perspektywie. Obejmuje to wspólne warsztaty, społecznościowe platformy edukacyjne i spersonalizowane ścieżki uczenia się.
- **Narzędzia utrzymujące koncentrację dorosłych uczniów:** Aby upewnić się, że dorośli uczniowie pozostają skupieni i zaangażowani w naukę, ważne jest stosowanie strategii, które zapobiegają zmęczeniu i utrzymują zainteresowanie. Raport przedstawia skuteczne techniki, takie jak krótkie okresy nauki, samoocena i regularne przerwy. Podkreśla również znaczenie interaktywnych działań i jasnych celów nauczania.

- **Narzędzia cyfrowe w edukacji dorosłych:** Integracja narzędzi cyfrowych w edukacji dorosłych jest kluczowym tematem całego raportu. Omówiono w nim korzyści płynące z platform e-learningowych, interaktywnych mediów i programów wspieranych przez sztuczną inteligencję. Narzędzia te zapewniają elastyczność i dostępność, ułatwiając dorosłym uczniom angażowanie się w treści edukacyjne.

Projekt “One Step Up” podkreśla krytyczną potrzebę innowacyjnego i elastycznego podejścia do edukacji dorosłych. Wdrażając zalecenia przedstawione w niniejszym raporcie, decydenci mogą stworzyć bardziej integracyjne i skuteczne systemy edukacyjne, które promują uczenie się przez całe życie i umożliwiają nisko wykwalifikowanym dorosłym osiągnięcie pełnego potencjału. Niniejszy raport ma służyć jako cenne źródło informacji dla nauczycieli, decydentów i interesariuszy zaangażowanych w edukację dorosłych, zapewniając mapę drogową dla zwiększenia możliwości uczenia się i wspierania kultury ciągłego rozwoju osobistego i zawodowego.

2. METODOLOGIA BADANIA

W projekcie “One Step Up” zastosowano kompleksową i wieloaspektową metodologię badawczą w celu zebrania szczegółowych danych na temat praktyk, narzędzi i strategii edukacji dorosłych w ośmiu krajach europejskich: Litwy, Francji, Polski, Czech, Irlandii, Portugalii, Cypru i Chorwacji. Metodologia ta łączyła jakościowe i ilościowe metody badawcze, w tym grupy fokusowe, badania źródeł wtórnych i analizę porównawczą.

Grupy fokusowe

1. Wybór uczestników:

- Każdy kraj zorganizował grupy fokusowe z uczestnikami wybranymi na podstawie ich doświadczenia i zaangażowania w edukację dorosłych. Obejmowało to mieszankę praktyków edukacji dorosłych, decydentów i nisko wykwalifikowanych dorosłych słuchaczy.

W grupach fokusowych w ośmiu krajach wzięło udział łącznie 59 uczestników:

- **Litwa:** Grupa fokusowa na Litwie składała się z 11 uczestników, w tym praktyków edukacji dorosłych i decydentów.
- **Francja:** Francuska grupa fokusowa obejmowała 6 uczestników, w tym nauczycieli dorosłych, decydentów i nisko wykwalifikowanych dorosłych słuchaczy.
- **Polska:** W Polsce grupa fokusowa liczyła 6 uczestników, głównie nauczycieli dorosłych i przedstawicieli instytucji edukacyjnych.
- **Czechy:** Grupa fokusowa w Czechach składała się z 10 uczestników, ze szczególnym uwzględnieniem nauczycieli dorosłych.
- **Irlandia:** W grupie fokusowej w Irlandii wzięło udział 5 uczestników, w tym regionalni edukatorzy dorosłych, którzy pracują z nisko wykwalifikowanymi dorosłymi.
- **Portugalia:** Portugalska grupa fokusowa składała się z 6 profesjonalistów pracujących w edukacji dorosłych.

- **Cypr:** Cypryjska grupa fokusowa obejmowała 10 uczestników, koncentrując się na nauczycielach i przedstawicielach instytucji edukacyjnych.
- **Chorwacja:** Grupa fokusowa w Chorwacji składała się z 5 uczestników, praktyków edukacji dorosłych.

Każda grupa fokusowa została zorganizowana w celu ułatwienia dogłębnych dyskusji na temat dobrych praktyk, innowacyjnych narzędzi, strategii zaangażowania, wyzwań i zaleceń politycznych w zakresie edukacji dorosłych.

Ta zróżnicowana grupa uczestników zapewniła szeroki zakres perspektyw, wzbogacając wyniki i zapewniając, że zebrane spostrzeżenia były reprezentatywne dla różnych kontekstów i doświadczeń w edukacji dorosłych.

2. Struktura grup fokusowych:

- Grupy fokusowe zostały zorganizowane tak, aby ułatwić otwarte i dogłębne dyskusje na temat różnych aspektów edukacji dorosłych. Każda sesja obejmowała sekcje dotyczące dobrych praktyk, innowacyjnych narzędzi, strategii zaangażowania, wyzwań i zaleceń politycznych.
- Moderatorzy prowadzili dyskusje, upewniając się, że wszyscy uczestnicy mieli możliwość wniesienia wkładu i że rozmowy koncentrowały się na kluczowych tematach.

3. Gromadzenie danych:

- Dyskusje były nagrywane i transkrybowane, aby uchwycić niuanse rozmów.
- Informacje zwrotne od uczestników zostały udokumentowane i przeanalizowane w celu zidentyfikowania wspólnych tematów i unikalnych spostrzeżeń.
- Szczególną uwagę poświęcono specyficznym potrzebom i doświadczeniom nisko wykwalifikowanych dorosłych, zapewniając, że ich głos został wyraźnie uwzględniony w ustaleniach.

Desk Research

1. Przegląd literatury:

- Przeprowadzono kompleksowy przegląd istniejącej literatury na temat edukacji dorosłych, w tym artykułów akademickich, dokumentów strategicznych, ocen programów i raportów organizacji międzynarodowych.
- Przegląd literatury zapewnił ramy teoretyczne dla analizy i pomógł w kontekstualizacji wyników grup fokusowych.

2. Analiza porównawcza:

- Badanie dokumentacji obejmowało analizę porównawczą programów i polityk kształcenia dorosłych w ośmiu krajach.
- Analiza koncentrowała się na identyfikacji podobieństw i różnic w podejściach, wyzwaniach i wynikach.
- Kluczowe obszary zainteresowania obejmowały krajowe programy aktualizacji umiejętności cyfrowych i andragogicznych, angażowanie nisko wykwalifikowanych dorosłych oraz innowacyjne modele nauczania.

3. Źródła danych:

- Dane pochodziły z wiarygodnych i odpowiednich źródeł, w tym publikacji rządowych, instytucji edukacyjnych i organizacji pozarządowych.
- Zespół badawczy upewnił się, że wszystkie dane są aktualne i dokładnie odzwierciedlają obecny stan edukacji dorosłych w każdym kraju.

Analiza danych obejmowała analizę tematyczną, syntezę wyników i walidację.

1. Analiza tematyczna:

- Dane z grup fokusowych i badań dokumentacji zostały przeanalizowane przy użyciu analizy tematycznej, która obejmowała identyfikację, analizę i raportowanie wzorców w danych.
- Tematy zostały podzielone na kluczowe obszary, takie jak dobre praktyki, narzędzia zaangażowania, wyzwania i zalecenia polityczne.

2. Synteza wyników:

- Ustalenia z grup fokusowych i badań źródeł wtórnych zostały zsyntetyzowane w celu zapewnienia kompleksowego przeglądu praktyk w zakresie edukacji dorosłych w krajach uczestniczących.
- Synteza ta pozwoliła na identyfikację nadrzędnych trendów i opracowanie zaleceń dla poszczególnych krajów.

3. Walidacja:

- Wstępne ustalenia zostały udostępnione uczestnikom grup fokusowych i innym zainteresowanym stronom w celu walidacji. Informacje zwrotne zostały wykorzystane do udoskonalenia analizy i zapewnienia dokładności i trafności wniosków.

Względy etyczne i ograniczenia

Projekt “One Step Up” był zgodny ze ścisłymi wytycznymi etycznymi w celu zapewnienia integralności badań. Uzyskano świadomą zgodę od wszystkich uczestników grup fokusowych, którzy zostali w pełni poinformowani o celu badania, metodach, wykorzystaniu danych i ich prawach. Ta przejrzystość sprzyjała środowisku zaufania i otwartości.

Poufność była najważniejsza. Tożsamość i dane osobowe uczestników zostały zanonimizowane, aby umożliwić swobodną i szczerą dyskusję bez obawy o reperkusje. Wszystkie dane, w tym nagrania i transkrypcje, były bezpiecznie przechowywane i dostępne tylko dla zespołu badawczego, zachowując integralność zebranych danych.

Przejrzystość wobec uczestników była utrzymywana przez cały proces badawczy. Uczestnicy byli na bieżąco informowani o postępach w badaniu i sposobie wykorzystania ich wkładu, wzmacniając podstawy etyczne i wspierając współpracę.

Pomimo kompleksowego podejścia, należy uznać pewne ograniczenia. Stosunkowo niewielka próba grup fokusowych może nie w pełni reprezentować szerszą populację dorosłych słuchaczy i nauczycieli, co wymaga ostrożności w interpretacji wyników. Zakres badań źródeł wtórnych mógł nie obejmować wszystkich istotnych programów, w szczególności lokalnych lub nowo opracowanych, potencjalnie pozostawiając luki w danych. Różnice kulturowe między uczestniczącymi krajami mogły również wpłynąć na wyniki, komplikując bezpośrednie porównania i uogólnienia.

Podsumowując, podczas gdy w projekcie “One Step Up” zastosowano solidną i etyczną metodologię, uznanie tych ograniczeń ma kluczowe znaczenie dla zrozumienia kontekstu i możliwości zastosowania wyników badań. Połączenie dyskusji w grupach fokusowych i szeroko zakrojonych badań źródłowych dostarczyło cennych spostrzeżeń i świadomych zaleceń dotyczących polityki, zapewniając, że wyniki są wiarygodne i istotne dla poprawy praktyk i polityk w zakresie edukacji dorosłych.

3. WYNIKI BADAŃ ŹRÓDEŁ WTÓRNYCH

3.1. KSZTAŁCENIE DOROSŁYCH

Komponent badawczy projektu “One Step Up” obejmował kompleksową analizę porównawczą oferty edukacyjnej dla dorosłych w krajach uczestniczących w projekcie. Analiza ta koncentrowała się na identyfikacji krajowych programów i inicjatyw skierowanych specjalnie do nisko wykwalifikowanych dorosłych, badając ich strukturę, wdrażanie i skuteczność.

Kluczowe obszary zainteresowania

- **Umiejętności cyfrowe i andragogiczne:** Wszystkie kraje podkreśliły znaczenie aktualizacji zarówno umiejętności cyfrowych, jak i andragogicznych wśród nauczycieli dorosłych. Skupienie się na tych kwestiach ma kluczowe znaczenie dla uczynienia edukacji dorosłych bardziej elastyczną i dostępną, zwłaszcza dla nisko wykwalifikowanych dorosłych, którzy mogą napotkać dodatkowe bariery w dostępie do tradycyjnych zasobów edukacyjnych.
- **Finansowanie rządowe:** Większość krajów zidentyfikowała zachęty lub programy rządowe mające na celu wspieranie edukacji dorosłych. Programy te często obejmują wsparcie finansowe zarówno dla nauczycieli, jak i uczniów, zapewniając zasoby niezbędne do poprawy wyników edukacyjnych i wskaźników uczestnictwa.
- **Wyzwania:** Wspólne wyzwania we wszystkich krajach obejmują ograniczenia finansowe, kwestie retencji i niewystarczającą promocję programów kształcenia dorosłych. Wyzwania te mogą utrudniać skuteczność i zasięg inicjatyw edukacji dorosłych, szczególnie w przypadku nisko wykwalifikowanych dorosłych, którzy mogą wymagać dodatkowego wsparcia.

Ustalenia według krajów

Chorwacja: Zaželi - Program zatrudnienia wspierający kobiety, finansowany przez Europejski Fundusz Społeczny w ramach Programu Operacyjnego “Efektywne Zasoby Ludzkie 2014-2020”, projekt ten ma na celu poprawę perspektyw zatrudnienia kobiet marginalizowanych, w szczególności kobiet starszych, o niższych kwalifikacjach edukacyjnych i stojących przed wyzwaniami społecznymi.

- *Mocne strony:* Ukierunkowane możliwości zatrudnienia, integracja zmarginalizowanych kobiet z siłą roboczą.
- *Słabe strony:* Wyzwania związane z utrzymaniem zatrudnienia po zakończeniu projektu.

- *Możliwości:* Potencjał ekspansji, budowanie sieci kontaktów.
- *Wyzwania:* Opór lokalnych społeczności.
- *Wpływ:* Zwiększone kompetencje zawodowe, lepsza jakość edukacji.
- *Elementy One Step Up:* Wzmocnienie pozycji grup marginalizowanych poprzez ukierunkowane zatrudnienie i szkolenie umiejętności.

Cypr: Centra Edukacji Dorosłych zapewniają ogólne kształcenie dorosłych w ramach możliwości uczenia się przez całe życie. Program oferuje szeroki wachlarz przedmiotów, w tym języki, sztukę, umiejętności zawodowe i rozwój osobisty.

- *Mocne strony:* Włączające, kompleksowe, silne zaangażowanie społeczności.
- *Słabe strony:* Wyzwania związane z dostępnością w odległych obszarach.
- *Możliwości:* Integracja technologiczna, transformacja cyfrowa.
- *Wyzwania:* Nierówności edukacyjne, promowanie możliwości uczenia się przez całe życie.
- *Wpływ:* Uznany za znaczący program z masowym udziałem przekraczającym 20 000 obywateli rocznie.
- *Elementy One Step Up:* Oferowanie zróżnicowanego programu nauczania, zwiększanie zaangażowania społeczności.

Republika Czeska: iGUIDE - Guiding My Own Career to program edukacji dorosłych i poradnictwa zawodowego integrujący innowacyjne metody nauczania i zasoby technologiczne.

- *Mocne strony:* Szeroki zakres zasobów, integracja technologii, szkolenia dla nauczycieli.
- *Słabe strony:* Dostępność zasobów, ograniczony zasięg.
- *Możliwości:* Współpraca międzysektorowa, inicjatywy integracji cyfrowej.
- *Wyzwania:* Niewystarczające doradztwo zawodowe dla dorosłych.
- *Wpływ:* Lepszy dostęp do narzędzi rynku pracy, zwiększone wsparcie w planowaniu kariery dla dorosłych.

- *Elementy programu One Step Up:* Wykorzystanie technologii do zapewnienia poradnictwa zawodowego, szkolenie nauczycieli w celu wspierania planowania kariery.

Francja: Inicjatywa GRETA to sieć publicznych placówek edukacyjnych oferujących kształcenie ustawiczne dla dorosłych, obejmujące szeroki zakres przedmiotów i coraz częściej oferujące kursy online.

- *Mocne strony:* Krajowy zasięg, dostosowane rozwiązania szkoleniowe, lokalne dostosowanie.
- *Słabe strony:* Ograniczenia zasobów, biurokratyczne procesy, płatne szkolenia.
- *Możliwości:* Elastyczne modele uczenia się, partnerstwa z branżami.
- *Wyzwania:* Potrzeba ustawicznego szkolenia zawodowego, przeciwdziałanie nierównościom ekonomicznym.
- *Wpływ:* Zwiększony dostęp do edukacji zawodowej, rozwiązania szkoleniowe dostosowane do lokalnych potrzeb.
- *Elementy dla One Step Up:* Wdrożenie elastycznych modeli uczenia się, rozwój partnerstw branżowych, usprawnienie procesów certyfikacji szkoleń.

Irlandia: Back To Education Initiative (BTEI) zachęca dorosłych o niskim poziomie wykształcenia do powrotu do nauki, oferując elastyczne kursy w niepełnym wymiarze godzin, zaprojektowane tak, aby dostosować się do różnych harmonogramów.

- *Mocne strony:* Elastyczność, programy dostosowane do potrzeb, integracja społeczna.
- *Słabe strony:* Ograniczone zasoby, problemy z retencją.
- *Możliwości:* Integracja technologiczna, badania i innowacje, elastyczne modele uczenia się.
- *Wyzwania:* Niski poziom wykształcenia wśród dorosłych.

- *Wpływ:* Zwiększony dostęp do edukacji dla zmarginalizowanych dorosłych, rozwój kultury uczenia się przez całe życie.
- *Elementy One Step Up:* Promowanie elastycznych opcji uczenia się w niepełnym wymiarze godzin, wzmocnienie strategii integracji społecznej.

Litwa: Program “Mogę studiować - mogę pracować” ma na celu wzmocnienie i rozwój kompetencji zawodowych i osobistych, aby ułatwić wejście na rynek pracy.

- *Mocne strony:* Trafność, holistyczne podejście, wykwalifikowany zespół.
- *Słabe strony:* Ograniczony zakres, krótki czas trwania projektu.
- *Możliwości:* Rozszerzenie projektu, współpraca, rozwój nowych usług.
- *Wyzwania:* Brak umiejętności zawodowych, trudności w znalezieniu pracy.
- *Wpływ:* 130 zaangażowanych uczestników, 62,3% powróciło na rynek pracy lub do systemu edukacji.
- *Elementy One Step Up:* Indywidualizacja procesów uczenia się, zapewnienie całościowego wsparcia.

Polska: Centrum Integracji Społecznej (CIS) to instytucja publiczna działająca na podstawie ustawy o zatrudnieniu socjalnym, wspierająca osoby zagrożone wykluczeniem społecznym, w tym dorosłych o niskich kwalifikacjach, poprzez zapewnianie szkoleń, edukacji i usług integracyjnych.

- *Mocne strony:* Wsparcie finansowe, programy dostosowane do potrzeb, włączenie społeczne.
- *Słabe strony:* Ograniczone finansowanie, problemy z utrzymaniem pracowników.
- *Możliwości:* Integracja technologiczna, wsparcie rządowe.
- *Wyzwania:* Brak podstawowych umiejętności, wykluczenie społeczne, bezrobocie.
- *Wpływ:* Zwiększone szanse na zatrudnienie i włączenie społeczne nisko wykwalifikowanych dorosłych.

- *Elementy One Step Up*: Oferowanie dostosowanych szkoleń zawodowych, indywidualnych planów wsparcia, całościowych usług wsparcia.

Portugalia: Projekt PRR opracowany przez Citeforma's Qualifica Centre i finansowany przez PRR (Recovery and Resilience Plan), koncentrujący się na poprawie umiejętności czytania i pisania oraz promowaniu uczenia się przez całe życie.

- *Mocne strony*: Wsparcie finansowe, elastyczność, wsparcie dostosowane do potrzeb.
- *Słabe strony*: Brak świadomości, ograniczony zasięg.
- *Możliwości*: Integracja technologiczna, współpraca partnerska.
- *Wyzwania*: Poprawa umiejętności czytania i pisania oraz obsługi komputera, promowanie uczenia się przez całe życie.
- *Wpływ*: Zwiększony dostęp do edukacji, rozwój istotnych umiejętności, wspieranie kultury uczenia się przez całe życie.
- *Elementy programu One Step Up*: Zapewnienie możliwości kontynuowania nauki, wspieranie dorosłych uczniów w dostępie do zasobów edukacyjnych.

Wyniki badań źródłowych podkreślają zarówno mocne strony, jak i wyzwania związane z kształceniem dorosłych w krajach uczestniczących. Podczas gdy duży nacisk kładzie się na umiejętności cyfrowe i andragogiczne, finansowanie rządowe i zaangażowanie społeczności, nadal istnieją wspólne wyzwania, takie jak ograniczenia finansowe, kwestie retencji i dostępność. Stawienie czoła tym wyzwaniom ma kluczowe znaczenie dla poprawy skuteczności i zasięgu programów edukacji dorosłych, szczególnie dla nisko wykwalifikowanych dorosłych. Spostrzeżenia uzyskane z tej analizy porównawczej stanowią podstawę do opracowania ukierunkowanych zaleceń politycznych i najlepszych praktyk w celu ulepszenia systemów edukacji dorosłych w całej Europie.

3.2. AKTUALIZACJA UMIEJĘTNOŚCI CYFROWYCH I ANDRAGOGICZNYCH

Druga analiza porównawcza w ramach projektu “One Step Up” koncentrowała się na krajowych programach mających na celu wspieranie edukatorów dorosłych w aktualizowaniu ich umiejętności cyfrowych i andragogicznych. Celem było uczynienie edukacji dorosłych bardziej elastyczną i dostępną dla nisko wykwalifikowanych dorosłych. W ramach badania zidentyfikowano kluczowe inicjatywy i strategie wdrożone w krajach uczestniczących w projekcie oraz przeanalizowano ich mocne i słabe strony, możliwości i wyzwania.

Kluczowe obszary zainteresowania

Nacisk na umiejętności cyfrowe i andragogiczne: Wszystkie kraje uczestniczące podkreśliły kluczowe znaczenie wyposażenia edukatorów dorosłych w zaktualizowane umiejętności cyfrowe i andragogiczne. Ta podwójna koncentracja zapewnia, że nauczyciele mogą skutecznie dostarczać elastyczne i dostępne kształcenie dorosłych, obejmujące nowoczesne narzędzia cyfrowe i innowacyjne metodologie nauczania.

Możliwości współpracy: Programy krajowe często podkreślały potencjał współpracy z różnymi interesariuszami, w tym instytucjami edukacyjnymi, branżami i organami rządowymi. Takie partnerstwa mogą zwiększyć dzielenie się zasobami, innowacyjność i ogólną skuteczność programów kształcenia dorosłych.

Wspólne wyzwania: Pomimo postępów, w poszczególnych krajach zidentyfikowano kilka wspólnych wyzwań. Obejmują one ograniczenia zasobów, ograniczenia finansowe i potrzebę spójnego wdrażania w różnych regionach. Stawienie czoła tym wyzwaniom ma zasadnicze znaczenie dla skutecznego skalowania i trwałości tych programów.

Ustalenia według krajów

Chorwacja: Curriculum globALE to kompleksowy program szkoleniowy dla nauczycieli osób dorosłych, koncentrujący się na uczeniu się opartym na kompetencjach, praktycznych zastosowaniach i podejściu skoncentrowanym na uczniu. Obejmuje moduły dotyczące metod nauczania dorosłych, komunikacji i oceny.

- *Mocne strony:* Kompleksowy program nauczania, praktyczne umiejętności, zgodność z międzynarodowymi standardami.
- *Słabe strony:* Niespójne wdrażanie, zależność od finansowania zewnętrznego.
- *Możliwości:* Metodologie edukacji cyfrowej, współpraca międzynarodowa.
- *Wyzwania:* Potrzeba specjalistycznych szkoleń dla edukatorów dorosłych.
- *Wpływ:* Zwiększone kompetencje zawodowe i lepsza jakość edukacji.
- *Elementy dla One Step Up:* Dostosowanie zasobów mikrokształcenia do rzeczywistych przykładów, wykorzystanie modułowej struktury kursów szkoleniowych, dzielenie się studiami przypadków udanych praktyk edukacji dorosłych w ramach One Step Up MOOC.

Cypr: AdultDigitalUp ma na celu poprawę umiejętności cyfrowych wśród nauczycieli dorosłych i dorosłych o niskich kwalifikacjach, koncentrując się na umiejętnościach cyfrowych i andragogicznych.

- *Mocne strony:* Dostosowane ścieżki kształcenia, certyfikowane szkolenia, blended learning.
- *Słabe strony:* Ograniczony zasięg, zależność od finansowania zewnętrznego, wyzwania związane z uczestnictwem.
- *Możliwości:* Innowacje cyfrowe, zaangażowanie społeczności.
- *Wyzwania:* Potrzeba umiejętności cyfrowych na zmieniającym się rynku pracy.
- *Wpływ:* Poprawa umiejętności cyfrowych wśród nauczycieli, większa świadomość dzięki webinarom.

- *Elementy One Step Up*: Przeprowadzenie kompleksowej analizy potrzeb osób uczących się, organizowanie bezpłatnych webinarów i wydarzeń informacyjnych, współpraca z inicjatywami rządowymi i interesariuszami.

Czechy: STEMS to program budowania potencjału dla pracowników edukacji dorosłych, koncentrujący się na strategiach motywacyjnych, technikach zaangażowania, narzędziach cyfrowych, nauczaniu mieszanym i kompetencjach międzykulturowych.

- *Mocne strony*: Kompleksowe szkolenia, platforma internetowa, wytyczne dotyczące polityki.
- *Słabe strony*: Ograniczony zasięg, bariery językowe, ograniczenia zasobów.
- *Możliwości*: Zwiększenie skali, partnerstwa, rzecznictwo polityczne.
- *Wyzwania*: Niski udział dorosłych w nauce.
- *Wpływ*: Zwiększone kompetencje nauczycieli, lepsze zaangażowanie dorosłych uczniów.
- *Elementy One Step Up*: Integracja strategii motywacyjnych i technik zaangażowania w programach szkoleniowych, wykorzystanie platformy internetowej do rozwoju zawodowego i współpracy, zapewnienie wytycznych politycznych dla zmian systemowych w edukacji dorosłych.

Francja: Pix + Edu to francuska usługa publiczna, która oferuje kursy samodzielnego pozycjonowania, samokształcenie online i szkolenia mające na celu wzmocnienie profesjonalnej kultury cyfrowej nauczycieli i pracowników oświaty.

- *Mocne strony*: zasięg krajowy, certyfikacja umiejętności cyfrowych, uznawanie dyplomów krajowych
- *Słabe strony*: Autonomia uczącego się, brak wsparcia w nauce, brak szkoleń w zakresie poruszania się po platformie i/lub kursach.
- *Możliwości*: Elastyczne modele uczenia się, podejście technologiczne.
- *Wyzwania*: Ograniczenia budżetowe, szybkie zmiany technologiczne.

- *Wpływ:* Zwiększony dostęp do edukacji w zakresie umiejętności cyfrowych.
- *Elementy One Step Up:* Wdrożenie elastycznych modeli uczenia się i podejścia blended learning, adaptacyjna metoda uczenia się, interaktywna i cyfrowa metodologia uczenia się.

Irlandia: SOLAS jest organem ds. dalszej edukacji i szkoleń zapewniającym i finansującym możliwości szkoleniowe dla dorosłych, koncentrując się na umiejętnościach cyfrowych i andragogicznych.

- *Mocne strony:* Wsparcie finansowe, współpraca, wpływ regulacyjny, zasięg krajowy.
- *Słabe strony:* Ograniczenia zasobów, procesy biurokratyczne.
- *Możliwości:* Integracja technologiczna, badania i innowacje, elastyczne modele uczenia się.
- *Wyzwania:* Fragmentacja i nieefektywność systemu edukacji.
- *Wpływ:* Zapewnia znaczące miejsca szkoleniowe, wspiera systemy praktyk zawodowych.
- *Elementy programu One Step Up:* Opracowanie dostosowanych do potrzeb programów rozwoju zawodowego dla nauczycieli, wspieranie integracyjnego podejścia do edukacji, wykorzystanie technologii do zdalnego uczenia się, nawiązanie współpracy partnerskiej z organizacjami społecznymi i pracodawcami.

Litwa: Centra edukacji dorosłych zapewniają kształcenie ogólne i zawodowe dla dorosłych, oferując kursy z różnych przedmiotów i koncentrując się na uczeniu się przez całe życie.

- *Mocne strony:* Włączający, kompleksowy program nauczania, zaangażowanie społeczności.
- *Słabe strony:* Wyzwania związane z dostępnością, zależność od finansowania rządowego.

- *Możliwości:* Integracja technologiczna, partnerstwa społeczne.
- *Wyzwania:* Nierówności edukacyjne, możliwości uczenia się przez całe życie.
- *Wpływ:* Zwiększony udział w edukacji dorosłych, lepszy rozwój osobisty i zawodowy.
- *Elementy programu One Step Up:* Opracowanie włączających programów edukacyjnych dostosowanych do zróżnicowanych potrzeb uczniów, promowanie zaangażowania społeczności i partnerstw, wykorzystanie technologii w celu poprawy doświadczeń edukacyjnych.

Polska: Kompetencje cyfrowe dla wszystkich to rządowa inicjatywa mająca na celu poprawę umiejętności cyfrowych wśród dorosłych nauczycieli i uczniów, koncentrująca się na doskonaleniu umiejętności cyfrowych i andragogicznych.

- *Mocne strony:* Wsparcie finansowe, możliwości współpracy, zasięg krajowy.
- *Słabe strony:* Ograniczenia zasobów, procesy biurokratyczne.
- *Możliwości:* Integracja technologiczna, partnerstwa branżowe.
- *Wyzwania:* Ograniczone umiejętności cyfrowe wśród nauczycieli.
- *Wpływ:* Poprawa biegłości cyfrowej, innowacyjne metody nauczania.
- *Elementy One Step Up:* Opracowanie ustrukturyzowanych kursów w celu wyposażenia nauczycieli w umiejętności cyfrowe, położenie nacisku na innowacyjne metody nauczania i platformy e-learningowe, wspieranie współpracy partnerskiej z przemysłem i instytucjami edukacyjnymi.

Portugalia: Program podobny do SOLAS koncentruje się na zapewnieniu możliwości szkoleniowych dla dorosłych edukatorów i uczniów, z naciskiem na umiejętności cyfrowe.

- *Mocne strony:* Wsparcie finansowe, możliwości współpracy, zasięg krajowy.
- *Słabe strony:* Ograniczenia zasobów, procesy biurokratyczne.
- *Możliwości:* Integracja technologiczna, partnerstwa branżowe.

- *Wyzwania*: Ograniczone umiejętności cyfrowe wśród nauczycieli.
- *Wpływ*: Poprawa biegłości cyfrowej, innowacyjne metody nauczania.
- *Elementy programu One Step Up*: Opracowanie dostosowanych do potrzeb programów rozwoju zawodowego dla nauczycieli, wspieranie integracyjnego podejścia do edukacji, wykorzystanie technologii do zdalnego uczenia się, nawiązanie współpracy partnerskiej z organizacjami społecznymi i pracodawcami.

Analiza pokazuje, że aktualizacja umiejętności cyfrowych i andragogicznych wśród edukatorów dorosłych jest wspólnym priorytetem we wszystkich uczestniczących krajach. Podczas gdy każdy kraj opracował konkretne programy w celu zaspokojenia tych potrzeb, nadal istnieją wspólne wyzwania, takie jak ograniczenia zasobów i ograniczenia finansowe. Możliwości współpracy i integracji technologicznej stanowią obiecujące sposoby na ulepszenie tych programów. Wyniki podkreślają znaczenie ciągłego rozwoju zawodowego dla nauczycieli, aby zapewnić, że edukacja dorosłych pozostaje elastyczna, dostępna i skuteczna dla nisko wykwalifikowanych dorosłych. Podejmując zidentyfikowane wyzwania i wykorzystując możliwości, decydenci mogą wspierać zrównoważony rozwój systemów edukacji dorosłych, które reagują na zmieniające się potrzeby słuchaczy.

3.3. MODELE ALTERNATYWNE I KREATYWNE

Trzecia analiza porównawcza w ramach projektu „OneStepUp” koncentrowała się na badaniu alternatywnych i kreatywnych modeli angażowania nisko wykwalifikowanych dorosłych słuchaczy. Modele te obejmują festiwale edukacyjne, wydarzenia społecznościowe oraz innowacyjne podejścia andragogiczne mające na celu zwiększenie uczestnictwa i zaangażowania w uczenie się przez całe życie. Badania zidentyfikowały różne inicjatywy i strategie w krajach uczestniczących i oceniły ich skuteczność, mocne i słabe strony, możliwości i wyzwania.

Kluczowe obszary zainteresowania

- **Powszechne bariery:** Analiza uwypukliła typowe bariery utrudniające uczestnictwo w alternatywnych modelach kształcenia, w tym kwestie finansowania, wyzwania związane z dostępnością i niewystarczającą promocją. Bariery te mogą znacząco wpływać na zasięg i skuteczność programów edukacyjnych skierowanych do nisko wykwalifikowanych dorosłych.
- **Potrzeba wsparcia dostosowanego do potrzeb:** Wszystkie kraje uznały konieczność zapewnienia dostosowanych usług wsparcia w celu zaangażowania nisko wykwalifikowanych dorosłych. Obejmuje to pomoc finansową, kampanie uświadamiające i wysiłki na rzecz zaangażowania społeczności w celu zapewnienia, że możliwości edukacyjne są dostępne i odpowiednie.
- **Wykluczenie cyfrowe:** Znaczna część dorosłych uczniów o niskich kwalifikacjach stoi w obliczu wykluczenia cyfrowego, co wymaga kompleksowego szkolenia w zakresie umiejętności cyfrowych i integracji narzędzi cyfrowych z programami edukacyjnymi w celu wypełnienia luki.

Ustalenia według krajów

Chorwacja: Tydzień Uczenia się przez Całe Życie to coroczne wydarzenie mające na celu promowanie uczenia się przez całe życie i zwiększanie zaangażowania wśród dorosłych, którzy mieli ograniczony kontakt z możliwościami edukacyjnymi.

- *Mocne strony:* Zwiększona świadomość i zaangażowanie, zróżnicowany zakres działań i możliwości uczenia się.
- *Słabe strony:* Ograniczony zasięg i świadomość, wyzwania logistyczne.
- *Możliwości:* Wzmocnione działania promocyjne za pośrednictwem platform internetowych i mediów społecznościowych, prezentujące korzyści osobiste i zawodowe.
- *Wyzwania:* Zapewnienie szerokiego uczestnictwa, utrzymanie zaangażowania po wydarzeniu.
- *Elementy One Step Up:* Zwiększenie kampanii uświadamiających, podkreślenie historii sukcesu i świadectw poprzednich uczestników oraz wykorzystanie różnych kanałów medialnych do promocji.

Cypr: Digital Skills in the Modern Age jest częścią działań Ministerstwa w ramach Europejskiego Roku Umiejętności 2023, koncentrując się na ciągłym i ukierunkowanym szkoleniu nauczycieli oraz wzmacnianiu istniejącej infrastruktury.

- *Mocne strony:* Nacisk na umiejętności cyfrowe i uczenie się przez całe życie, silne wsparcie instytucjonalne.
- *Słabe strony:* Niski poziom umiejętności cyfrowych wśród obywateli, poleganie na istniejącej infrastrukturze.
- *Możliwości:* Opracowywanie krajowych strategii rozwoju zawodowego, łączenie potrzeb zawodowych z systemami edukacji.
- *Wyzwania:* Zajęcie się luką w umiejętnościach cyfrowych, zapewnienie szerokiego uczestnictwa.

- *Elementy programu One Step Up:* Zapewnienie praktycznych szkoleń, promowanie ciągłego uczenia się i analizowanie potrzeb zawodowych w celu skutecznego dostosowania programów.

Republika Czeska: Tydzień Umiejętności Cyfrowych (Týden digitálních dovedností) to tygodniowe wydarzenie poświęcone zwiększaniu umiejętności cyfrowych wśród dorosłych, obejmujące sesje szkoleniowe, seminaria i wystawy dotyczące narzędzi cyfrowych i komunikacji online.

- *Mocne strony:* Wysokie wskaźniki uczestnictwa, różnorodne możliwości uczenia się, silne wsparcie ze strony rządu i organizacji technologicznych.
- *Słabe strony:* Ograniczone zachęty finansowe, potrzeba szerszej promocji.
- *Możliwości:* Zachęty finansowe dla pracodawców do subsydiowania szkoleń pracowników, rozszerzanie inicjatyw integracji cyfrowej.
- *Wyzwania:* Znacząca luka w umiejętnościach cyfrowych wśród pracowników.
- *Elementy programu One Step Up:* Zwiększenie zaangażowania pracodawców, zapewnienie zachęt do uczestnictwa i rozszerzenie inicjatyw w zakresie umiejętności cyfrowych.

Francja: Self-Regulated Learning Approaches koncentruje się na dorosłych uczniach zarządzających swoimi myślami, emocjami i działaniami, aby osiągnąć cele edukacyjne, podkreślając inteligencję emocjonalną i poczucie własnej skuteczności.

- *Mocne strony:* Spersonalizowane i skoncentrowane na uczniu, wspiera rozwój emocjonalny i poznawczy.
- *Słabe strony:* Złożona implementacja, wymaga wysokiego poziomu samomotywacji.
- *Możliwości:* Integracja z modelami uczenia się opartymi na współpracy, wykorzystanie technologii do wspierania samoregulacji uczenia się.
- *Wyzwania:* różne poziomy motywacji wśród uczniów, złożoność wdrożenia, zrównoważenie rozwoju emocjonalnego i poznawczego, integracja i dostęp do technologii, opór kulturowy i instytucjonalny.

- *Elementy programu One Step Up:* Wdrożenie spersonalizowanych planów nauczania, uwzględnienie treningu inteligencji emocjonalnej i wykorzystanie technologii do wspierania samoregulacji uczenia się.

Irlandia: National Adult Literacy Agency (NALA) Strategie koncentrują się na spersonalizowanych, elastycznych i integracyjnych metodach nauczania zaprojektowanych w celu zaangażowania nisko wykwalifikowanych dorosłych uczniów.

- *Mocne strony:* Elastyczne i integracyjne, dostosowane do indywidualnych potrzeb uczniów.
- *Słabe strony:* Ograniczone zasoby, wyzwania związane z utrzymaniem długoterminowego zaangażowania.
- *Możliwości:* Utworzenie społecznościowych centrów edukacyjnych, rozszerzenie cyfrowych zasobów edukacyjnych.
- *Wyzwania:* Przewyciężenie stygmatyzacji związanej z uczeniem się dorosłych, zapewnienie długoterminowego uczestnictwa.
- *Elementy programu One Step Up:* Rozwijanie inicjatyw edukacyjnych opartych na społeczności, promowanie integracyjnych praktyk nauczania i wykorzystywanie technologii do elastycznych opcji uczenia się.

Litwa: Zwiększanie uczestnictwa dorosłych i przedsiębiorstw w uczeniu się to krajowa inicjatywa mająca na celu zwiększenie uczestnictwa dorosłych i przedsiębiorstw w uczeniu się przez całe życie poprzez innowacyjne podejście i zaangażowanie społeczności.

- *Mocne strony:* Oparty na społeczności, włączający i koncentrujący się na praktycznym wsparciu.
- *Słabe strony:* Ograniczony zasięg, wyzwania związane z utrzymaniem zaangażowania.
- *Możliwości:* Rozszerzenie programów w pobliżu miejsca zamieszkania, oferowanie praktycznego wsparcia, takiego jak opieka nad dziećmi i dopłaty do kosztów podróży.

- *Wyzwania:* Podejmowanie wyzwań związanych z systemem edukacji i wykluczeniem.
- *Elementy One Step Up:* Udostępnienie modeli uczenia się, zapewnienie praktycznego wsparcia dla uczniów i promowanie elastycznych możliwości uczenia się.

Polska: Education Street Learning Festival to coroczne wydarzenie edukacyjne w Warszawie, które przekształca przestrzenie publiczne w tętniące życiem środowiska edukacyjne, promujące uczenie się przez całe życie.

- *Mocne strony:* Wysoka widoczność, zaangażowanie społeczności, różnorodne możliwości nauki.
- *Słabe strony:* Wyzwania związane z trwałością i koordynacją, ograniczony zasięg.
- *Możliwości:* Wzmocnienie współpracy z lokalnymi organizacjami, wdrożenie skutecznych metod oceny.
- *Wyzwania:* Zapewnienie ciągłego zaangażowania po zakończeniu festiwalu.
- *Elementy One Step Up:* Zachęcanie do współpracy, kreatywne wykorzystywanie przestrzeni publicznej na potrzeby wydarzeń edukacyjnych i wdrażanie działań następczych w celu podtrzymania zaangażowania.

Portugalia: Uczestnictwo w kreatywnych zajęciach kładzie nacisk na kreatywne zajęcia i wystawy w celu zwiększenia poczucia własnej wartości i pewności siebie uczniów, promując zaangażowanie w uczenie się przez całe życie.

- *Mocne strony:* Pozytywny wpływ na samoocenę, różnorodne i angażujące zajęcia.
- *Słabe strony:* Ograniczone finansowanie i zasoby, wyzwania związane ze zrównoważonym rozwojem.
- *Możliwości:* Zabezpieczenie określonych strumieni finansowania, włączenie kreatywnych modeli do polityki krajowej.

- *Wyzwania:* Zapewnienie spójnej jakości i zaangażowania, rozwiązanie problemu opóźnionych płatności i skróconego czasu trwania kursów.
- *Elementy One Step Up:* Przydzielenie funduszy na kreatywne modele uczenia się, włączenie alternatywnych metod uczenia się do strategii krajowych i promowanie korzyści płynących z kreatywnego uczenia się.

Analiza podkreśla innowacyjne i zróżnicowane podejścia wdrażane w krajach uczestniczących w celu zaangażowania nisko wykwalifikowanych dorosłych słuchaczy poprzez alternatywne i kreatywne modele. Inicjatywy te dotyczą wspólnych barier, takich jak kwestie finansowania, dostępność i wykluczenie cyfrowe, podkreślając jednocześnie potrzebę dostosowanych usług wsparcia i zaangażowania społeczności. Ucząc się na podstawie tych modeli i włączając udane elementy do szerszych strategii, projekt “One Step Up” może zwiększyć skuteczność i zasięg programów edukacji dorosłych, wspierając kulturę uczenia się przez całe życie i rozwoju osobistego. Podjęcie zidentyfikowanych wyzwań i wykorzystanie możliwości będzie miało kluczowe znaczenie dla zrównoważonego rozwoju i wpływu tych inicjatyw edukacyjnych.

3.4. POSTAWY DOROSŁYCH O NISKICH KWALIFIKACJACH

Czwarta analiza porównawcza w ramach projektu “One Step Up” koncentrowała się na badaniu postaw nisko wykwalifikowanych dorosłych wobec edukacji i uczenia się przez całe życie. Zrozumienie tych postaw ma kluczowe znaczenie dla opracowania skutecznych strategii i programów, które angażują tę grupę demograficzną i zaspokajają jej wyjątkowe potrzeby i bariery. Badanie zidentyfikowało wspólne tematy, wyzwania i możliwości w krajach uczestniczących w projekcie, zapewniając kompleksowy obraz tego, jak nisko wykwalifikowani dorośli postrzegają edukację i angażują się w nią.

Kluczowe obszary zainteresowania

- **Powszechne bariery:** Osoby dorosłe o niskich kwalifikacjach często napotykać kilka barier w angażowaniu się w edukację, w tym ograniczenia finansowe, kwestie zarządzania czasem, luki w umiejętnościach cyfrowych i piętno społeczne. Bariery te mogą znacząco wpływać na ich chęć i zdolność do uczestnictwa w programach uczenia się przez całe życie.
- **Potrzeba wsparcia dostosowanego do potrzeb:** Istnieje uznana konieczność zapewnienia dostosowanych usług wsparcia w celu zaangażowania nisko wykwalifikowanych dorosłych. Obejmuje to pomoc finansową, elastyczne harmonogramy nauki, szkolenia w zakresie umiejętności cyfrowych i spersonalizowane ścieżki kształcenia.
- **Wykluczenie cyfrowe:** Znaczna część nisko wykwalifikowanych dorosłych stoi w obliczu wykluczenia cyfrowego, co dodatkowo komplikuje ich dostęp do edukacji. Zajęcie się umiejętnościami cyfrowymi i zapewnienie dostępu do niezbędnej technologii to podstawowe kroki w celu zniwelowania tej luki.

Ustalenia według krajów

Chorwacja: Nisko wykwalifikowani dorośli w Chorwacji często wykazują niechęć do angażowania się w formalną edukację z powodu negatywnych doświadczeń z przeszłości i braku wiary w swoje umiejętności.

- *Bariery:* Ograniczenia finansowe, brak czasu ze względu na pracę i zobowiązania rodzinne oraz ograniczony dostęp do odpowiednich kursów.
- *Możliwości:* Oferowanie bardziej elastycznych opcji uczenia się i wsparcia opartego na społeczności, aby uczynić edukację bardziej dostępną.
- *Wyzwania:* Przewyciężenie stygmatyzacji związanej z uczeniem się dorosłych i zapewnienie wystarczającego wsparcia w celu utrzymania zaangażowania.
- *Elementy programu One Step Up:* Rozwijanie programów społecznościowych w celu podnoszenia świadomości i zmniejszania stygmatyzacji, oferowanie wsparcia finansowego i zapewnianie elastycznych harmonogramów nauki.

Cypr: Wielu nisko wykwalifikowanych dorosłych na Cyprze uznaje wartość edukacji, ale czuje się przytłoczonych umiejętnościami cyfrowymi wymaganymi w nowoczesnych środowiskach edukacyjnych.

- *Bariery:* Braki w umiejętnościach cyfrowych, kwestie finansowe i niewystarczająca ilość czasu.
- *Możliwości:* Wdrożenie kompleksowych programów alfabetyzacji cyfrowej i oferowanie pomocy finansowej w celu zmniejszenia bariery kosztowej.
- *Wyzwania:* Zapewnienie spójnego zaangażowania i przewyciężenie oporu przed uczeniem się nowych technologii.
- *Elementy programu One Step Up:* Zapewnienie szkoleń w zakresie umiejętności cyfrowych, oferowanie zachęt finansowych i promowanie korzyści płynących z umiejętności cyfrowych dla szans na zatrudnienie.

Czechy: Nisko wykwalifikowani dorośli w Czechach często czują się odłączeni od formalnych systemów edukacji i preferują nieformalne formy nauki.

- *Bariery:* Ograniczenia finansowe, brak świadomości na temat dostępnych programów i wykluczenie cyfrowe.
- *Możliwości:* Promowanie nieformalnych i społecznościowych możliwości uczenia się oraz zwiększanie świadomości na temat istniejących programów.
- *Wyzwania:* Wypełnienie luki między edukacją nieformalną i formalną oraz zajęcie się umiejętnościami cyfrowymi.
- *Elementy One Step Up:* Poprawa promocji uczenia się w społeczności, zapewnienie programów umiejętności cyfrowych i tworzenie ścieżek od edukacji nieformalnej do formalnej.

Francja: Nisko wykwalifikowani dorośli często postrzegają edukację pozytywnie, ale zniechęca ich złożoność i koszt zapisania się na kursy.

- *Bariery:* Kwestie finansowe, złożone procesy administracyjne i ograniczona dostępność odpowiednich programów.
- *Możliwości:* Uproszczenie procesów rejestracji oraz zapewnienie wsparcia finansowego i wskazówek.
- *Wyzwania:* Zmniejszenie barier administracyjnych oraz zapewnienie dostępności i adekwatności programów.
- *Elementy programu One Step Up:* Usprawnienie procesów administracyjnych, oferowanie pomocy finansowej i dostosowanie programów do konkretnych potrzeb nisko wykwalifikowanych dorosłych.

Irlandia: Wielu nisko wykwalifikowanych dorosłych w Irlandii dostrzega korzyści płynące z edukacji, ale waha się z powodu wcześniejszych niepowodzeń i braku pewności siebie.

- *Bariery:* Napiętnowanie społeczne, ograniczenia finansowe i problemy z zarządzaniem czasem.

- *Możliwości:* Zapewnienie wspierającego środowiska nauki i pomocy finansowej.
- *Wyzwania:* Przewyciężenie stygmatyzacji społecznej i utrzymanie długoterminowego zaangażowania.
- *Elementy programu One Step Up:* Rozwijanie wspierających społeczności edukacyjnych, zapewnianie wsparcia finansowego i tworzenie elastycznych harmonogramów nauki.

Litwa: Nisko wykwalifikowani dorośli są ogólnie otwarci na naukę, ale napotykać poważne bariery związane z dostępnością i kosztami.

- *Bariery:* Ograniczenia finansowe, brak lokalnych możliwości edukacyjnych i ograniczona świadomość.
- *Możliwości:* Rozszerzenie dostępu do edukacji poprzez programy online i społecznościowe.
- *Wyzwania:* Rozwiązanie problemu barier finansowych i zwiększenie świadomości na temat dostępnych programów.
- *Elementy programu One Step Up:* Zwiększenie możliwości nauki online, zapewnienie pomocy finansowej i wzmocnienie działań promocyjnych w celu podniesienia świadomości.

Polska: Nisko wykwalifikowani dorośli często czują się wykluczeni z tradycyjnych systemów edukacji i wyrażają pragnienie bardziej praktycznych szkoleń związanych z pracą.

- *Bariery:* Kwestie finansowe, ograniczona dostępność odpowiednich kursów i stygmatyzacja społeczna.
- *Możliwości:* Oferowanie praktycznych, związanych z pracą szkoleń i wsparcia finansowego.
- *Wyzwania:* Zmniejszenie stygmatyzacji społecznej i zapewnienie, że kursy są odpowiednie i dostępne.

- *Elementy programu One Step Up*: Opracowanie programów szkoleniowych związanych z pracą, oferowanie zachęt finansowych i promowanie wartości edukacji dla rozwoju kariery.

Portugalia: Nisko wykwalifikowani dorośli uznają znaczenie edukacji, ale często przeszkadzają im ograniczenia finansowe i braki w umiejętnościach cyfrowych.

- *Bariery*: Kwestie finansowe, wykluczenie cyfrowe i ograniczony dostęp do odpowiednich kursów.
- *Możliwości*: Zapewnienie wsparcia finansowego i kompleksowych programów alfabetyzacji cyfrowej.
- *Wyzwania*: Przeciwdziałanie barierom finansowym i zapewnienie umiejętności cyfrowych.
- *Elementy One Step Up*: Oferowanie pomocy finansowej, zapewnienie szkoleń z zakresu umiejętności cyfrowych i rozszerzenie dostępu do odpowiednich kursów.

Analiza pokazuje, że podczas gdy nisko wykwalifikowani dorośli w krajach uczestniczących ogólnie uznają znaczenie edukacji, napotykają na poważne bariery, które utrudniają ich zaangażowanie. Ograniczenia finansowe, luki w umiejętnościach cyfrowych, kwestie zarządzania czasem i piętno społeczne to powszechne wyzwania, którymi należy się zająć. Dostosowane usługi wsparcia, w tym pomoc finansowa, elastyczne harmonogramy nauki i szkolenia w zakresie umiejętności cyfrowych, mają kluczowe znaczenie dla poprawy zaangażowania i uczestnictwa w programach uczenia się przez całe życie. Rozumiejąc te postawy i bariery, projekt “One Step Up” może opracować bardziej skuteczne strategie wspierania nisko wykwalifikowanych dorosłych w ich podróżach edukacyjnych, wspierając kulturę ciągłego uczenia się i rozwoju osobistego. Podjęcie zidentyfikowanych wyzwań i wykorzystanie możliwości będzie miało zasadnicze znaczenie dla stworzenia integracyjnego i wspierającego systemu edukacji dorosłych.

4. GŁÓWNE USTALENIA GRUP FOKUSOWYCH

Grupy fokusowe “One Step Up” miały na celu zbadanie różnych aspektów edukacji dorosłych, zidentyfikowanie dobrych praktyk i podjęcie wyzwań stojących przed nisko wykwalifikowanymi dorosłymi.

Kluczowe obszary zainteresowania

- **Dobre praktyki w edukacji dorosłych:** Identyfikacja skutecznych koncepcji szkoleniowych, metod nauczania i narzędzi cyfrowych. Podkreślanie innowacyjnych podejść i udanych programów.
- **Narzędzia do ponownego angażowania dorosłych w edukację:** Odkrywanie strategii i narzędzi umożliwiających powrót dorosłych do edukacji. Omówienie praktycznych zastosowań, uczenia się opartego na społeczności i elastycznego harmonogramu.
- **Narzędzia do angażowania dorosłych w uczenie się przez całe życie:** Badanie metod podtrzymywania zainteresowania i motywacji. Zwrócenie uwagi na warsztaty oparte na współpracy, społecznościowe platformy edukacyjne i spersonalizowane ścieżki nauki.
- **Narzędzia do utrzymania koncentracji dorosłych uczniów:** Omówienie strategii utrzymania koncentracji i zaangażowania. Identyfikacja technik, takich jak krótkie okresy nauki, samoocena i regularne przerwy.
- **Narzędzia cyfrowe w edukacji dorosłych:** Badanie integracji i wpływu narzędzi cyfrowych. Omówienie platform e-learningowych,

mediów interaktywnych i programów wspieranych przez sztuczną inteligencję.

- **Strategie zaangażowania:** Dzielenie się skutecznymi strategiami zaangażowania, takimi jak grywalizacja i nauka oparta na projektach. Dostosowanie strategii do potrzeb nisko wykwalifikowanych dorosłych.
- **Wyzwania i bariery:** Identyfikacja typowych wyzwań, takich jak ograniczenia finansowe, zarządzanie czasem, luki w umiejętnościach cyfrowych i stygmatyzacja społeczna. Proponowanie rozwiązań, które sprawią, że edukacja dorosłych będzie bardziej inkluzywna.
- **Zalecenia dotyczące polityki:** Opracowanie zaleceń dotyczących polityki w oparciu o ustalenia grupy fokusowej. Omówienie roli decydentów we wspieraniu edukacji dorosłych.

Obszary te zapewniły kompleksową analizę zagadnień i możliwości w edukacji dorosłych, dostarczając cennego wkładu w opracowanie ukierunkowanych zaleceń politycznych i najlepszych praktyk.

Ustalenia według krajów

Chorwacja wykorzystuje różnorodne interaktywne i oparte na współpracy metody uczenia się, aby zaangażować dorosłych uczniów, z silnym naciskiem na praktyczne i praktyczne działania.

- *Koncepcje szkoleniowe:* Uczenie się w oparciu o projekty, uczenie się oparte na współpracy i mikroształcenie są szeroko stosowane.
- *Strategie zaangażowania:* Skuteczna jest nauka praktyczna, gry symulacyjne i narzędzia interaktywne.
- *Obszary tematyczne:* Umiejętności cyfrowe i zapewnienie praktycznych celów edukacyjnych.

Kluczowe zalecenia:

- *Rozszerz naukę opartą na projektach:* Zachęcaj uczniów do pracy nad projektami, które odnoszą się do rzeczywistych scenariuszy.

- *Używaj ćwiczeń praktycznych:* Angażuj uczniów poprzez praktyczne, praktyczne zadania.
- *Zajęcie się umiejętnościami cyfrowymi:* Zapewnienie szkoleń w celu poprawy umiejętności cyfrowych wśród uczniów.

Cypr koncentruje się na nauce związanej z pracą i łączeniu tradycyjnych i nowoczesnych metod nauczania w celu zaangażowania nisko wykwalifikowanych dorosłych.

- *Koncepcje szkoleniowe:* Podkreślane są koncepcje uczenia się związane z pracą i mikroedukacja.
- *Strategie zaangażowania:* Ucieleśnienie w uczeniu się, angażowanie ciała i metody oparte na projektach są skuteczne.
- *Obszary tematyczne:* Wykorzystanie tekstów multimodalnych i narzędzi cyfrowych w celu poprawy doświadczeń edukacyjnych.

Kluczowe zalecenia:

- *Promowanie nauki związanej z pracą:* Połącz naukę z umiejętnościami związanymi z pracą i rzeczywistymi scenariuszami.
- *Łączenie tradycyjnych i nowoczesnych metod:* Stosuj połączenie konwencjonalnych i cyfrowych metod nauczania.
- *Angażowanie różnych stylów sensorycznych:* Włącz działania wizualne, słuchowe, kinestetyczne oraz związane z czytaniem/pisaniem.

Republika Czeska kładzie duży nacisk na narzędzia cyfrowe i przygotowanie przed lekcjami, aby poprawić doświadczenia edukacyjne dorosłych.

- *Koncepcje szkoleniowe:* Przygotowanie przed lekcją z wykorzystaniem zasobów online i ciągła dostępność materiałów to kluczowe strategie.
- *Strategie zaangażowania:* Gamifikowane fiszki, ankiety na żywo i narzędzia do współpracy są szeroko stosowane.
- *Obszary tematyczne:* Ważne jest sprostanie wyzwaniom związanym z umiejętnościami cyfrowymi i zapewnienie różnorodnych materiałów edukacyjnych.

Kluczowe zalecenia:

- *Lepsze przygotowanie przed lekcją:* Zapewnij zasoby online, do których uczniowie mogą uzyskać dostęp przed zajęciami.
- *Koncentracja na umiejętnościach cyfrowych:* Upewnij się, że uczniowie czują się komfortowo z narzędziami cyfrowymi poprzez ukierunkowane szkolenia.
- *Używaj narzędzi do współpracy:* Włącz narzędzia, które ułatwiają pracę zespołową i komunikację między uczniami.

Francuskie podejście do edukacji dorosłych kładzie nacisk na łączenie nauki z celami zawodowymi i włączanie umiejętności krytycznego myślenia do metodologii nauczania.

- *Koncepcje szkoleniowe:* Uczenie się poprzez działanie i unikanie tradycyjnego podejścia akademickiego są wysoko cenione. Rozwój krytycznego myślenia jest kluczowym elementem programu nauczania.
- *Strategie zaangażowania:* Odejście od tradycyjnych zajęć i włączenie grywalizacji oraz warsztatów opartych na współpracy to skuteczne strategie.
- *Obszary tematyczne:* Inteligencja emocjonalna i podejście oparte na sztuce są wykorzystywane, aby uczynić naukę bardziej przystępną i angażującą.

Kluczowe zalecenia:

- *Promowanie praktycznego uczenia się:* Korzystaj z rzeczywistych scenariuszy i zadań rozwiązywania problemów, aby uczynić naukę istotną.
- *Wzmocnienie treningu inteligencji emocjonalnej:* Zintegruj działania, które rozwijają inteligencję emocjonalną wraz z umiejętnościami poznawczymi.
- *Wykorzystanie metod opartych na sztuce:* Włącz sztukę i kreatywność do nauki, aby zaangażować różne typy uczniów.

Irlandzka grupa fokusowa zidentyfikowała kilka innowacyjnych praktyk, które wykorzystują narzędzia cyfrowe i spersonalizowane doświadczenia edukacyjne w celu zaangażowania dorosłych uczniów.

- *Koncepcje szkoleniowe:* Modele odwróconej klasy i interaktywne platformy online są skuteczne.
- *Strategie zaangażowania:* Kluczowymi metodami są grywalizacja, storytelling i społecznościowe platformy edukacyjne.
- *Obszary tematyczne:* Spersonalizowane doświadczenia edukacyjne i adaptacyjne systemy nauczania zaspokajają różnorodne potrzeby uczniów.

Kluczowe zalecenia:

- *Promowanie odwróconych klas:* Zachęcaj uczniów do angażowania się w materiały przed zajęciami, aby zmaksymalizować naukę w klasie.
- *Włącz opowiadanie historii:* Wykorzystaj techniki opowiadania historii, aby uczynić naukę bardziej przystępną i angażującą.
- *Wykorzystanie adaptacyjnych systemów nauczania:* Wykorzystaj technologię, aby dostosować doświadczenia edukacyjne do indywidualnych potrzeb.

Litwa koncentruje się na kształceniu dorosłych, podkreślając znaczenie integracji technologii i praktycznych metod uczenia się w celu skutecznego angażowania uczniów.

- *Koncepcje szkoleniowe:* Popularne są mikroszkolenia i wykorzystanie narzędzi cyfrowych, takich jak Kahoot, Mentimeter i Zoom. Programy wspierane przez sztuczną inteligencję są również wykorzystywane do skuteczniejszego zaspokajania potrzeb uczniów.
- *Strategie zaangażowania:* Interaktywne gry, testy online i spersonalizowane ścieżki nauki pomagają utrzymać motywację i zaangażowanie uczniów.
- *Obszary zainteresowania:* Nacisk kładziony jest na bezpieczeństwo, motywację i zaspokajanie rzeczywistych potrzeb. Duży nacisk kładzie się na zrozumienie odbiorców przed opracowaniem programów nauczania.

Kluczowe zalecenia:

- *Opracowanie kompleksowych programów umiejętności cyfrowych:* Zapewnienie szerokiego szkolenia zarówno dla nauczycieli, jak i uczniów w zakresie narzędzi i platform cyfrowych.
- *Wspieranie środowisk uczenia się opartych na współpracy:* Zachęcaj do zajęć grupowych i nauki wspomagananej przez rówieśników, aby zwiększyć zaangażowanie.
- *Włączenie sztucznej inteligencji i zaawansowanych technologii:* Korzystaj z programów wspieranych przez sztuczną inteligencję, aby personalizować doświadczenia edukacyjne i wypełniać luki kompetencyjne.

W **Polsce** stosuje się połączenie tradycyjnych i cyfrowych metod uczenia się, aby zaspokoić potrzeby dorosłych uczniów, z silnym naciskiem na spersonalizowane ścieżki uczenia się i wspierające środowiska.

- *Koncepcje szkoleniowe:* Blended learning, prezentacje multimedialne i grywalizacja są powszechne.
- *Strategie zaangażowania:* Spersonalizowane ścieżki nauki i moduły mikroedukacyjne są skuteczne w przypadku osób dorosłych o niskich kwalifikacjach.
- *Obszary tematyczne:* Szkolenie z zarządzania czasem i tworzenie interaktywnych środowisk uczenia się są kluczowe.

Kluczowe zalecenia:

- *Rozszerzenie modeli nauczania mieszanego:* Łączenie nauki online i stacjonarnej w celu zapewnienia elastyczności.
- *Wspieranie umiejętności zarządzania czasem:* Oferuj szkolenia, które pomagają uczniom efektywnie zarządzać czasem.
- *Wdrożenie grywalizacji:* Wykorzystaj elementy przypominające gry, aby uczynić naukę bardziej angażującą i interaktywną.

W **Portugali** kładzie się nacisk na integrację interaktywnych narzędzi i praktycznych zastosowań w nauczaniu, aby zwiększyć zaangażowanie uczniów.

- *Koncepcje szkoleniowe:* Powszechnie stosowane są tablice interaktywne, wsparcie multimedialne i modele nauczania mieszanego.
- *Strategie zaangażowania:* Mikrolearning, interaktywne gry i zajęcia praktyczne są skuteczne.
- *Obszary tematyczne:* Odnoszenie treści do przykładów z życia wziętych i używanie energetyzatorów w celu utrzymania zaangażowania.

Kluczowe zalecenia:

- *Lepsze wykorzystanie narzędzi interaktywnych:* Wykorzystaj tablice interaktywne i narzędzia multimedialne, aby zaangażować uczniów.
- *Koncentracja na praktycznych zastosowaniach:* Odnoszenie treści nauczania do praktycznych, rzeczywistych scenariuszy.
- *Korzystaj z mikroedukacji:* Podziel złożone tematy na mniejsze, łatwe w zarządzaniu jednostki.

5. NARZĘDZIA DO PONOWNEGO ANGAŻOWANIA DOROSŁYCH W EDUKACJĘ

Ponowne zaangażowanie dorosłych w edukację wymaga użycia innowacyjnych i interaktywnych narzędzi, które zaspokoją ich unikalne potrzeby i preferencje. Poniższe narzędzia zostały uznane za skuteczne w różnych krajach:

Grywalizacja: Wykorzystanie elementów przypominających gry, takich jak quizy, punkty i odznaki, aby uczynić naukę bardziej angażującą.

Platformy interaktywne: Narzędzia takie jak Zoom, Microsoft Teams i Moodle ułatwiają naukę i współpracę online.

Praktyczne zastosowania: Odnoszenie treści nauczania do rzeczywistych scenariuszy pomaga uczniom dostrzec znaczenie ich edukacji.

Kluczowe strategie:

Spersonalizowane ścieżki nauki: Dostosowanie doświadczeń edukacyjnych do indywidualnych potrzeb i preferencji.

Nauka oparta na społeczności: Angażowanie uczniów poprzez inicjatywy społeczne i zajęcia z umiejętności praktycznych.

Elastyczny harmonogram: Oferuj elastyczne opcje nauki, aby dostosować się do harmonogramów uczniów.

6. NARZĘDZIA DO ANGAŻOWANIA DOROSŁYCH W UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE

Zaangażowanie dorosłych w uczenie się przez całe życie wymaga tworzenia doświadczeń edukacyjnych, które są przyjemne, istotne i dostępne. Poniższe narzędzia i strategie okazały się skuteczne:

Grywalizacja: Włączenie elementów przypominających gry, aby nauka była zabawna i wciągająca.

Warsztaty współpracy: Ułatwianie grupowego uczenia się i wsparcia poprzez warsztaty i działania zespołowe.

Narzędzia cyfrowe: Wykorzystanie platform takich jak Kahoot, Padlet i Canva do tworzenia interaktywnych doświadczeń edukacyjnych.

Kluczowe strategie:

Nauka oparta na projektach: Zachęcaj uczniów do pracy nad projektami, które wykorzystują ich wiedzę w rzeczywistych scenariuszach.

Opowiadanie historii: Wykorzystaj techniki opowiadania historii, aby uczynić naukę bardziej przystępną i angażującą.

Społecznościowe platformy edukacyjne: Ułatwianie wzajemnego wsparcia i tworzenia sieci kontaktów za pośrednictwem społecznościowych platform edukacyjnych.

7. NARZĘDZIA UTRZYMUJĄCE KONCENTRACJĘ DOROSŁYCH UCZNIÓW

Utrzymanie koncentracji u dorosłych uczniów wymaga stosowania strategii, które przerywają długie sesje nauki i utrzymują zaangażowanie uczniów. Następujące narzędzia i strategie są skuteczne:

Krótkie okresy nauki: Unikanie długiego czasu treningu, aby zapobiec nudzie.

Samocena: Umożliwienie uczniom ustalania i oceniania własnych celów.

Przerwy: Planowanie regularnych przerw na odświeżenie i przyswojenie informacji.

Kluczowe strategie:

Aktywności interaktywne: Wykorzystaj kreatywne zadania, quizy i zasoby multimedialne, aby utrzymać zainteresowanie.

Aktywizatory: Włącz dynamiczne działania, aby utrzymać zaangażowanie i uwagę uczniów.

Jasne cele nauczania: Wyznacz jasne cele i regularnie przekazuj informacje zwrotne, aby utrzymać uczniów na właściwej drodze.

8. NARZĘDZIA CYFROWE W EDUKACJI DOROSŁYCH

Narzędzia cyfrowe odgrywają kluczową rolę w nowoczesnym kształceniu dorosłych, zapewniając elastyczność i dostępność dla uczniów. Następujące narzędzia zostały zidentyfikowane jako skuteczne w różnych krajach:

Platformy e-learningowe: Narzędzia takie jak Google Classroom, Quizlet i Duolingo oferują elastyczne opcje nauki.

Media interaktywne: Filmy, podcasty i interaktywne quizy są dostosowane do różnych stylów uczenia się.

Integracja AI: Programy wspierane przez sztuczną inteligencję zapewniają spersonalizowane doświadczenia edukacyjne.

Kluczowe strategie:

Modele nauczania mieszanego: Połączenie nauki online i stacjonarnej dla maksymalnej elastyczności.

Adaptacyjne systemy nauczania: Wykorzystanie technologii w celu dostosowania doświadczeń edukacyjnych do indywidualnych potrzeb.

Interaktywne narzędzia cyfrowe: Włącz narzędzia, które angażują uczniów i sprawiają, że nauka jest bardziej interaktywna.

9. ZALECENIA DLA DECYDENTÓW

Aby sprostać wyzwaniom stojącym przed nisko wykwalifikowanymi dorosłymi i zwiększyć skuteczność systemów edukacji dorosłych, konieczne jest, aby decydenci wdrożyli kompleksowe i ukierunkowane strategie. Poniższe zalecenia mają na celu zwiększenie dostępności, wspieranie współpracy, promowanie elastycznych modeli uczenia się, uznawanie i walidację wcześniejszego uczenia się oraz podnoszenie świadomości na temat znaczenia uczenia się przez całe życie.

Zwiększenie dostępności

Wsparcie finansowe: Aby zmniejszyć bariery finansowe i zwiększyć uczestnictwo w edukacji dorosłych, kluczowe jest zapewnienie dotacji, grantów i stypendiów skierowanych specjalnie do nisko wykwalifikowanych i dorosłych uczniów. Ponadto wsparcie finansowe instytucji kształcenia dorosłych umożliwi im oferowanie przystępnych cenowo lub bezpłatnych kursów, dzięki czemu edukacja stanie się bardziej dostępna dla tych, którzy najbardziej jej potrzebują.

Szkolenie w zakresie umiejętności cyfrowych: Opracowanie kompleksowych programów w zakresie umiejętności cyfrowych ma zasadnicze znaczenie dla zniwelowania przepaści cyfrowej i zapewnienia inkluzywności. Włączenie szkolenia w zakresie umiejętności cyfrowych do wszystkich programów edukacji dorosłych wyposaży uczniów w kompetencje niezbędne do skutecznego poruszania się po nowoczesnych technologiach edukacyjnych i korzystania z nich, zwiększając w ten sposób ich doświadczenie edukacyjne i szanse na zatrudnienie.

Elastyczne opcje nauki: Rozszerzenie mieszanych i internetowych platform edukacyjnych ma kluczowe znaczenie dla zapewnienia elastycznych harmonogramów nauki, które uwzględniają różnorodne potrzeby uczniów. Dodatkowo, promowanie modułów mikro-learningowych pozwoli uczniom angażować się w treści edukacyjne w krótkich, łatwych do zarządzania segmentach, dzięki czemu edukacja będzie bardziej dostępna i mniej czasochłonna dla dorosłych uczniów.

Kluczowe strategie:

- **Dotacje i granty:** Przydzielenie funduszy w celu zmniejszenia obciążeń finansowych dla nisko wykwalifikowanych dorosłych uczniów.
- **Programy umiejętności cyfrowych:** Wdrożenie powszechnego szkolenia w zakresie umiejętności cyfrowych w celu zwiększenia możliwości uczniów.
- **Nauczanie mieszane:** Rozwijanie i promowanie opcji nauczania łączonego online i twarzą w twarz.

Wspieranie współpracy

Zachęcanie do partnerstwa: Wspieranie współpracy między instytucjami edukacyjnymi, branżami i organami rządowymi jest niezbędne do stworzenia holistycznego i wspierającego ekosystemu uczenia się. Promowanie partnerstw z organizacjami społecznymi może dodatkowo wspierać realizację programów kształcenia dorosłych, zapewniając, że są one odpowiednie i dostępne dla lokalnych społeczności.

Zaangażowanie społeczności: Wspieranie inicjatyw edukacyjnych opartych na społeczności, które obejmują zajęcia z praktycznych umiejętności i lokalne wydarzenia, może sprawić, że edukacja będzie bardziej odpowiednia i angażująca dla dorosłych słuchaczy. Ułatwianie wydarzeń sieciowych i platform dla nauczycieli, decydentów i uczniów w celu dzielenia się najlepszymi praktykami pomoże zbudować silną, współpracującą społeczność skoncentrowaną na uczeniu się przez całe życie.

Tworzenie sieci i wymiana wiedzy: Ustanowienie regionalnych i krajowych forów wymiany pomysłów, zasobów i najlepszych praktyk poprawi jakość i spójność programów edukacji dorosłych. Tworzenie platform internetowych do ciągłego rozwoju zawodowego i współpracy między nauczycielami dorosłych będzie dalej wspierać ich rozwój i skuteczność, co ostatecznie przyniesie korzyści słuchaczom.

Kluczowe strategie:

- **Współpraca instytucjonalna:** Budowanie partnerstw w celu zwiększenia współdzielenia zasobów i innowacji.
- **Nauka oparta na społeczności:** Angażowanie uczniów poprzez działania edukacyjne skoncentrowane na społeczności.
- **Fora rozwoju zawodowego:** Rozwój forów i platform internetowych służących wymianie wiedzy między nauczycielami.

Wdrażanie elastycznych modeli nauczania

Nauczanie mieszane: Rozwijanie modeli blended learning, które łączą nauczanie online i bezpośrednie, może zapewnić elastyczność potrzebną do dostosowania się do różnych preferencji i harmonogramów nauki. Zapewnienie, że modele te są szeroko dostępne i wspierane przez odpowiednie zasoby, pomoże zmaksymalizować ich skuteczność i zasięg.

Microlearning: Tworzenie krótkich, skoncentrowanych modułów nauczania dostosowanych do napiętych harmonogramów uczniów może sprawić, że edukacja będzie łatwiejsza w zarządzaniu i mniej zniechęcająca. Korzystanie z mikrolearningu w celu wzmocnienia kluczowych pojęć i umiejętności pozwala na bardziej efektywną i ukierunkowaną naukę, pomagając uczniom zachować i skutecznie stosować wiedzę.

Adaptacyjne systemy nauczania: Wdrożenie adaptacyjnych technologii edukacyjnych, które dostosowują treści edukacyjne do indywidualnych potrzeb uczniów, może zapewnić bardziej spersonalizowane i skuteczne doświadczenie edukacyjne. Zapewnienie ciągłego szkolenia dla nauczycieli w zakresie skutecznego korzystania z adaptacyjnych systemów nauczania zapewni pełne wykorzystanie potencjału tych technologii, z korzyścią zarówno dla nauczycieli, jak i uczniów.

Key Strategies:

- **Elastyczny harmonogram:** Promowanie modeli uczenia się, które uwzględniają różne harmonogramy uczniów.
- **Moduły mikroedukacyjne:** Opracuj krótkie, ukierunkowane jednostki edukacyjne.
- **Spersonalizowane uczenie się:** Wykorzystanie technologii adaptacyjnych w celu dostosowania doświadczeń edukacyjnych.

Uznanie i walidacja

Uznawanie wcześniejszej nauki: Opracowanie systemów uznawania i walidacji wcześniejszej nauki i doświadczenia zawodowego ma zasadnicze znaczenie dla uznania umiejętności i wiedzy, które dorośli już posiadają. Tworzenie ścieżek dla dorosłych w celu przełożenia ich wcześniejszej nauki na formalne kwalifikacje może znacznie zwiększyć ich szanse na zatrudnienie i motywację do dalszego kształcenia.

Certyfikaty: Oferowanie certyfikatów dla programów kształcenia dorosłych, które są uznawane przez branże i pracodawców, może zapewnić wymierny zwrot z inwestycji dla słuchaczy. Dostosowanie tych certyfikatów do krajowych ram kwalifikacji ułatwi uznawanie umiejętności i zapewni, że kwalifikacje uczniów będą cenione i możliwe do przeniesienia w różnych sektorach i regionach.

Poradnictwo zawodowe: Rozszerzenie dostępu do doradztwa zawodowego i usług poradnictwa ma kluczowe znaczenie dla pomocy dorosłym w poruszaniu się po różnych dostępnych dla nich możliwościach uczenia się. Zapewnienie stałego wsparcia i mentoringu może jeszcze bardziej poprawić rozwój edukacji i kariery, zapewniając dorosłym niezbędne zasoby i zachętę do odniesienia sukcesu w nauce.

Kluczowe strategie:

- **Walidacja wcześniejszej nauki:** Rozpoznawanie i walidacja wcześniejszych doświadczeń i nauki dorosłych.
- **Uznane w branży certyfikaty:** Oferuj certyfikaty, które zwiększają szanse na zatrudnienie.
- **Usługi wsparcia kariery:** Zapewnienie poradnictwa i mentoringu dla dorosłych uczniów.

Podnoszenie świadomości

Kampanie uświadamiające: Prowadzenie krajowych i regionalnych kampanii informujących potencjalnych słuchaczy o programach kształcenia dorosłych ma kluczowe znaczenie. Wykorzystanie różnych kanałów medialnych może pomóc dotrzeć do szerokiego grona odbiorców, zachęcając więcej dorosłych do udziału w możliwościach uczenia się przez całe życie.

Rozpowszechnianie informacji: Poprawa rozpowszechniania informacji o możliwościach uczenia się przez całe życie za pośrednictwem przyjaznych dla użytkownika platform internetowych zapewnia potencjalnym uczniom łatwy dostęp do odpowiednich szczegółów. Współpraca z lokalnymi organizacjami w celu rozpowszechniania tych informacji może dodatkowo podnieść świadomość i zwiększyć zaangażowanie społeczności.

Kampanie medialne: Podkreślanie historii sukcesu uczących się dorosłych może służyć inspirowaniu i motywowaniu innych do kontynuowania edukacji. Prezentowanie osobistych i zawodowych korzyści płynących z ustawicznego kształcenia może pomóc zmniejszyć stygmatyzację związaną z kształceniem dorosłych, zachęcając więcej osób do korzystania z tych możliwości.

Kluczowe strategie:

- **Kampanie promocyjne:** Inicjatywy mające na celu zwiększenie świadomości na temat edukacji dorosłych.
- **Dostępność informacji:** Zapewnienie łatwego dostępu do informacji o możliwościach kształcenia.
- **Historie sukcesu:** Wykorzystaj media, aby podkreślić korzyści i sukcesy dorosłych uczniów.

Wdrożenie tych zaleceń będzie wymagało wspólnych wysiłków ze strony decydentów, nauczycieli, przemysłu i organizacji społecznych. Zwiększając dostępność, wspierając współpracę, promując elastyczne modele uczenia się, uznając i walidując wcześniejszą naukę oraz podnosząc świadomość, decydenci mogą stworzyć bardziej integracyjny i skuteczny system edukacji dorosłych. Nie tylko umożliwi to nisko wykwalifikowanym dorosłym osiągnięcie pełnego potencjału, ale także będzie sprzyjać kulturze ciągłego uczenia się i rozwoju osobistego. Projekt “One Step Up” zapewnia mapę drogową dla poprawy systemów edukacji dorosłych w całej Europie, zapewniając, że wszyscy dorośli mają możliwość poprawy swoich umiejętności, wiedzy i zdolności do zatrudnienia.

10. WNIOSKI

Projekt “One Step Up” dostarczył cennych informacji na temat stanu edukacji dorosłych w ośmiu krajach europejskich: Litwy, Francji, Polski, Czech, Irlandii, Portugalii, Cypru i Chorwacji. Poprzez połączenie grup fokusowych i szeroko zakrojonych badań źródeł wtórnych, projekt ten podkreślił zarówno mocne strony, jak i wyzwania związane z obecnymi praktykami edukacji dorosłych, a także zaproponował kompleksowe zalecenia dla decydentów politycznych w celu ulepszenia systemów edukacji dorosłych.

Różnorodne podejścia do edukacji dorosłych: Kraje zaangażowane w ten projekt stosują szeroki zakres strategii i modeli, aby zaangażować nisko wykwalifikowanych dorosłych w uczenie się przez całe życie. Strategie te obejmują uczenie się związane z pracą, edukację społeczną, programy alfabetyzacji cyfrowej oraz innowacyjne podejścia andragogiczne, takie jak mikroedukacja i grywalizacja.

Wspólne bariery: Pomimo różnorodności podejść, we wszystkich krajach utrzymują się wspólne bariery. Obejmują one ograniczenia finansowe, kwestie zarządzania czasem, luki w umiejętnościach cyfrowych i stygmatyzację społeczną. Zajęcie się tymi barierami ma kluczowe znaczenie dla poprawy wskaźników uczestnictwa i zapewnienia skuteczności programów edukacji dorosłych.

Znaczenie umiejętności cyfrowych: Potrzeba aktualizacji umiejętności cyfrowych i andragogicznych wśród nauczycieli dorosłych jest powszechnie uznawana. Umiejętności cyfrowe są niezbędne zarówno dla nauczycieli, jak i uczniów do skutecznego poruszania się po nowoczesnych narzędziach i platformach edukacyjnych. Programy mające na celu poprawę umiejętności cyfrowych mają kluczowe znaczenie dla zwiększenia dostępności i znaczenia edukacji dorosłych.

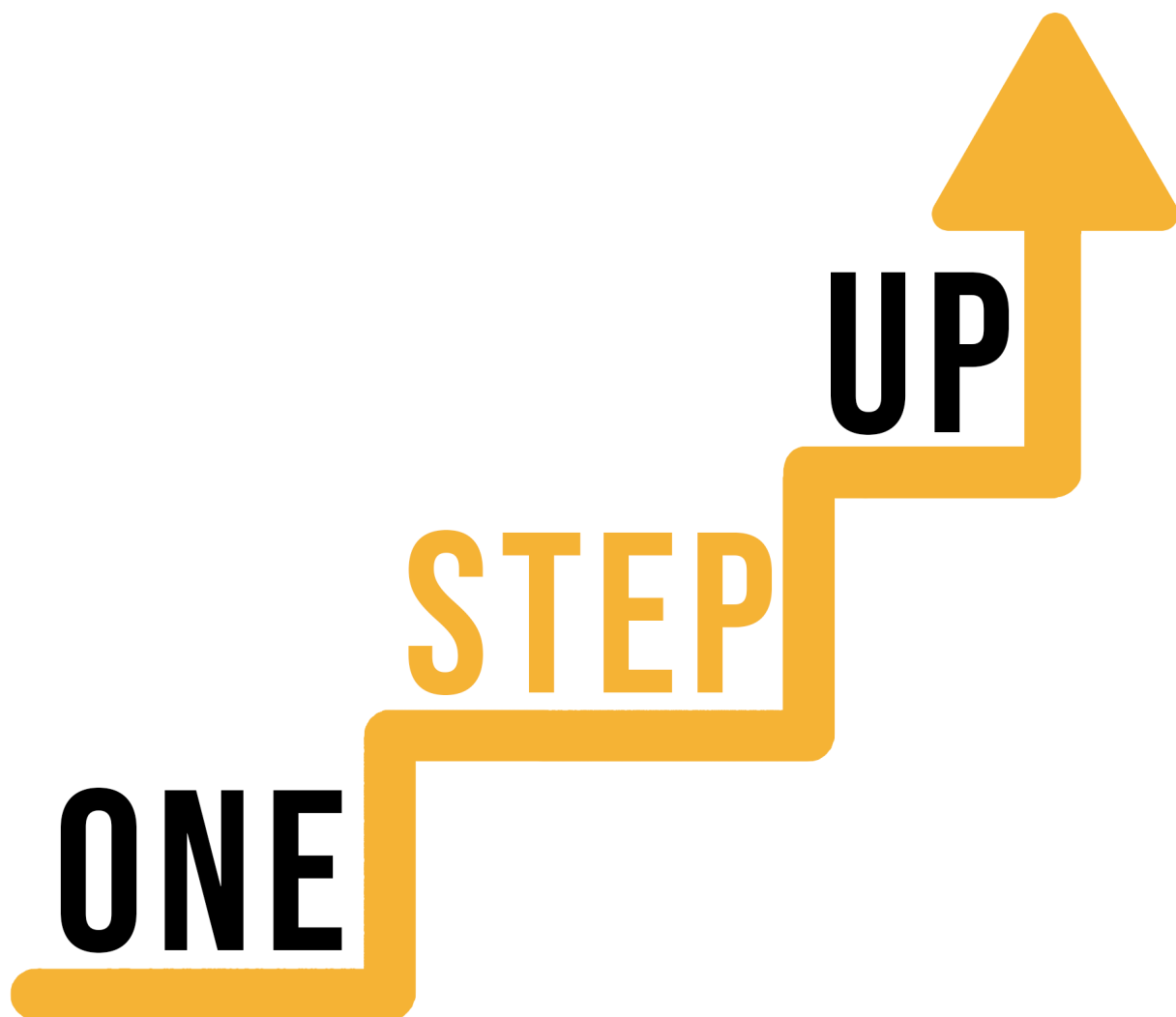
Rola finansowania rządowego: Wsparcie rządowe odgrywa istotną rolę w powodzeniu programów edukacji dorosłych. Pomoc finansowa dla uczących się, finansowanie instytucji edukacyjnych i zachęty dla partnerstw branżowych są niezbędne do utrzymania i rozszerzenia inicjatyw edukacyjnych dla dorosłych.

Innowacyjne i elastyczne modele nauczania: Innowacyjne modele, takie jak blended learning, microlearning i adaptacyjne systemy nauczania, okazały się bardzo obiecujące w angażowaniu nisko wykwalifikowanych dorosłych. Modele te zapewniają elastyczność potrzebną do dostosowania się do różnych preferencji i harmonogramów uczenia się, dzięki czemu edukacja jest bardziej dostępna i skuteczna.

Uznawanie i walidacja wcześniejszego uczenia się: Systemy uznawania i walidacji wcześniejszej nauki i doświadczenia zawodowego są niezbędne do motywowania dorosłych do powrotu do edukacji. Systemy te pomagają wypełnić lukę między nieformalnym uczeniem się a formalnymi kwalifikacjami, zwiększając szanse na zatrudnienie i perspektywy kariery.

Zaangażowanie społeczności i współpraca: Współpraca między instytucjami edukacyjnymi, branżami i organizacjami społecznymi jest kluczem do stworzenia wspierającego ekosystemu uczenia się. Inicjatywy edukacyjne oparte na społeczności i platformy sieciowe dla nauczycieli i interesariuszy zwiększają zasięg i wpływ programów edukacji dorosłych.

Projekt “One Step Up” podkreślił krytyczną potrzebę innowacyjnego i elastycznego podejścia do edukacji dorosłych. Wdrażając przedstawione zalecenia, decydenci mogą stworzyć bardziej integracyjne i skuteczne systemy edukacji dorosłych, które promują uczenie się przez całe życie i umożliwiają nisko wykwalifikowanym dorosłym osiągnięcie pełnego potencjału. Takie kompleksowe podejście nie tylko poprawi indywidualne wyniki, ale także przyczyni się do rozwoju społecznego i gospodarczego społeczności w całej Europie.

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Sfinansowane ze środków UE. Wyrażone poglądy i opinie są jedynie opiniami autora lub autorów i niekoniecznie odzwierciedlają poglądy i opinie Unii Europejskiej lub Europejskiej Agencji Wykonawczej ds. Edukacji i Kultury (EACEA). Unia Europejska ani EACEA nie ponoszą za nie odpowiedzialności. Numer projektu: 2022-1-LT01-KA220-ADU-000085898